

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 18. februārī *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 93/13/EEK — Negodīgi noteikumi — Maksājuma rīkojuma procedūra — Piespiedu izpildes procedūra — Valsts izpildes tiesas kompetence pēc savas ierosmes izskatīt jautājumu par negodīga noteikuma spēkā neesamību — Res judicata princips — Efektivitātes princips — Eiropas Savienības Pamattiesību harta — Tiesību aizsardzība tiesā

Lietā C-49/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 23. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 3. februārī, tiesvedībā

Finanmadrid EFC SA

pret

Jesús Vicente Albán Zambrano ,

María Josefa García Zapata ,

Jorge Luis Albán Zambrano ,

Miriam Elisabeth Caicedo Merino .

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits (referents), M. Bergere [*M. Berger*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 2. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Spānijas valdības vārdā – *A. Rubio González*, pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze*, kā arī *J. Kemper*, *D. Kuon* un *J. Mentgen*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

— Ungārijas vārdā – *M. Z. Fehér Miklós* un *G. Szima*, pārstāvji,
— Eiropas Komisijas vārdā – *É. Gippini Fournier* un *M. van Beek*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2015. gada 11. novembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir tostarp par to, kā jāinterpretē Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 29. lpp.), kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pants.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Finanmadrid EFC SA* (turpmāk tekstā – “*Finanmadrid*”) un *J. V. Albán Zambrano* un *J. L. Albán Zambrano*, kā arī *M. J. García Zapata* un *M. E. Caicedo Merino* par summām, kas maksājamas, izpildot patēriņa kredīta līgumu.

Athilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 93/13 3. pants ir formulēts šādi:

“1. Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.

2. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš noformulētiem standartlīgumiem.

Tas, ka par zināmu noteikumu aspektiem vai par kādu īpašu noteikumu notikusi atsevišķa apspriešanās, neizslēdz šī panta piemērošanu pārējam līgumam, ja vispārējais līguma novērtējums norāda, ka tas tomēr ir iepriekš noformulēts standartlīgums.

Ja pārdevējs vai piegādātājs norāda, ka par kādu standarta noteikumu notikusi atsevišķa apspriešanās, pierādījuma pienākums šai sakarā ir viņam.

3. Pielikumā atrodas indikatīvs un nepilnīgs tādu noteikumu saraksts, ko var uzskatīt par negodīgiem.”

- 4 Direktīvas 93/13 6. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un, ka līgums pie tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgiem noteikumiem.

2. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus lai nodrošinātu to, ka patērētājs nezaudē šīs direktīvas piešķirto aizsardzību tādēļ, ka par līgumam piemērojamajām tiesībām ir izvēlētas valsts, kas nav dalībvalsts, tiesības, ja līgumam ir cieša saistība ar dalībvalstu teritoriju.”

- 5 Direktīvas 93/13 7. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.

2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi ietver noteikumus, saskaņā ar kuriem personas vai iestādes, kurām atbilstoši valsts tiesībām ir likumīgas intereses patērētāju aizsardzībā, var saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, lai panāktu lēmumu par to, vai līguma noteikumi, kas sastādīti vispārējai izmantošanai, ir negodīgi, un, lai minētās personas vai iestādes varētu piemērot atbilstošus un efektīvus līdzekļus šo noteikumu ilgstošas izmantošanas novēršanai.

[..]”

Spānijas tiesības

- 6 Maksājuma rīkojuma procedūra ir noteikta 2000. gada 7. janvāra Civilprocesa likumā (*Ley de Enjuiciamiento Civil*; 2000. gada 8. janvāra BOE Nr. 7, 575. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2013. gada 14. maija Likumu 1/2013 par hipotekāro parādnieku aizsardzības stiprināšanas pasākumiem, parādu restrukturizāciju un sociālajiem mājokļiem (*Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección de los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social*; 2013. gada 15. maija BOE Nr. 116, 36373. lpp.; turpmāk tekstā – “LEC”).

- 7 LEC 551. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Kad ir iesniegts pieteikums par izpildi un ja ir izpildīti visi procesuālie priekšnosacījumi un prasības, ja izpildu dokumentā nav konstatētas formāla rakstura nepilnības un ja prasītās izpildes darbības atbilst [izpildu] dokumenta dabai un saturam, tiesa pieņem lēmumu, kurā ir izklāstīta izpildes vispārīgā kārtība un uzdots to veikt.”

- 8 LEC 552. panta 1. punkta otrā daļa ir formulēta šādi:

“Ja tiesa konstatē, ka kādā no 557. panta 1. punktā minētajiem izpildu dokumentiem ir iekļauts noteikums, ko var kvalificēt kā negodīgu, tā piecpadsmit dienu laikā riko pušu uzklauššanu. Tos uzklaušjusi, tā piecu darba dienu laikā pieņem lēmumu saskaņā ar 561. panta 1. punkta 3. apakšpunkta normām.”

- 9 LEC 557. panta 1. punktā ir noteikts:

“Kad izpilde ir uzdots ar [izpildu dokumentu, kuru nav izdevusi tiesa vai šķīrējtiesa] [..], persona, pret kuru ir vērsta izpilde, iepriekšējā pantā noteiktajā termiņā un kārtībā pret to var iebilst tikai tad, ja vien iebildumu pamatā ir kāds no šādiem iemesliem:

[..]

7° [izpildu] dokumentā ir negodīgi noteikumi.”

10 *LEC* 812. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Maksājuma rīkojuma procedūru var izmantot ikviena persona, kura citai personai pieprasa samaksāt jebkura veida finanšu parādu, kuram ir iestājies izpildes termiņš un kura samaksa ir pieprasāma, neatkarīgi no tā summas, ja šāds parāds tiek pamatots atbilstoši šādai kārtībai:

1° vai nu iesniedzot jebkādas formas, jebkāda veida vai jebkādā fiziskā nesējā ietvertus dokumentus, kurus parakstījis parādnieks;

[..].”

11 *LEC* 815. pants ir izteikts šādi:

“1. Ja pieteikumam [..] pievienotie dokumenti pirmšķietami pierāda prasītāja prasījuma tiesības, ko apliecina pieteikuma saturs, “Secretario judicial” uzdod parādniekam samaksāt piedzinējam divdesmit dienu laikā un iesniegt tiesai pierādījumus par maksājuma izdarīšanu vai arī ierasties tiesā un iebildumu rakstā īsumā izklāstīt iemeslus, kādēļ parādnieks uzskata, ka viņam nav pienākuma maksāt visu vai daļu no prasītās summas.

[..]

3. Ja no dokumentiem, kas iesniegti kopā ar pieteikumu, izriet, ka prasītā summa nav pareiza, “Secretario judicial” par to informē tiesnesi, kurš attiecīgajā gadījumā var lēmumā ierosināt piedzinējam pieņemt vai noraidīt priekšlikumu veikt piedziņu par norādīto, par sākotnējo prasīto summu mazāku summu.

Priekšlikumā ir jāinformē piedzinējs, ka viņa pieteikums tiks atsaukts, ja desmit dienu laikā netiks saņemta atbilde vai arī ja atbilde būs noraidošā.”

12 *LEC* 816. pants ir formulēts šādi:

“1. Ja parādnieks nesamaksā prasīto summu vai neierodas tiesā, “Secretario judicial” pieņem argumentētu lēmumu par maksājuma rīkojuma procedūras pabeigšanu un paziņo to kreditoram, lai tas var iesniegt pieteikumu izpildes rīkojuma izdošanai, ar kura iesniegšanu pietiek, lai izpildu dokuments tiktu izdots.

2. Ja ir izdots rīkojums par izpildi, šo izpildi veic atbilstoši noteikumiem par tiesas spriedumu [izpildi], pret to var celt iebildumus atbilstoši kārtībai, kas paredzēta šajos gadījumos, bet prasītājs, kas uzsācis maksājuma rīkojuma procedūru, un parādnieks, pret kuru ir vērsta izpilde, parastajā procesā vairs nevar celt prasību par tādu pašu summu, kas tika prasīta maksājuma rīkojuma procedūrā, vai arī atgūt summu, kas saņemta izpildē.

[..].”

13 *LEC* 818. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikts:

“Ja parādnieks termiņā iesniedz iebildumu rakstu, lietu galīgi iztiesā atbilstošā tiesvedībā un pasludinātais spriedums ir apveltīts ar *res judicata* spēku.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 2006. gada 29. jūnijā *J. V. Albán Zambrano* ar *Finanmadrid* noslēdza aizdevuma līgumu par summu EUR 30 000 apmērā, lai finansētu automobiļa iegādi.

- 15 *J. L. Albán Zambrano*, kā arī *M. J. García Zapata* un *M. E. Caicedo Merino* uzņēmas solidāru galvojumu par šo aizdevumu attiecībā pret *Finanmadrid*.
- 16 Par aizdevuma noformēšanu tika noteikta komisijas maksa 2,5 % apmērā no aizdevuma summas un noteikts, ka aizdevuma atmaksa veicama ar periodiskiem maksājumiem 84 mēnešos ar procentu likmi 7 % gadā. Par katru periodisko maksājumu nokavējumu tika noteikta nokavējuma procentu likme 1,5 % mēnesī, kā arī līgumsods EUR 30 apmērā par katra samaksas termiņa nokavējumu.
- 17 Tā kā kopš 2011. gada sākuma *J. V. Albán Zambrano* noligtā aizdevuma atmaksas termiņi vairs netika ievēroti, 2011. gada 8. jūlijā *Finanmadrid* attiecīgo līgumu izbeidza pirms termiņa.
- 18 2011. gada 8. novembrī *Finanmadrid* iesniedza pieteikumu *Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa, Spānija) “Secretario judicial” uzsākt maksājuma rīkojuma procedūru pret atbildētājiem pamatlietā.
- 19 Ar 2012. gada 13. februāra lēmumu *Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa) “Secretario judicial” atzina šo pieteikumu par pieņemamu un uzdeva atbildētājiem pamatlietā vai nu 20 dienu termiņā samaksāt summu EUR 13 447,01 apmērā kopā ar procentiem par laiku kopš 2011. gada 8. jūlija, vai ar advokāta un “procurador”, starpniecību iebilst pret parāda piedzenamību un ierasties tiesā, lai izklāstītu iemeslus, kāpēc, viņuprāt, viņiem pilnībā vai daļēji neesot jāmaksā prasītā summa.
- 20 Tā kā atvēlētajā termiņā atbildētāji pamatlietā nedz izpildīja maksājuma rīkojumu, nedz ieradās tiesā, “Secretario judicial” ar 2012. gada 18. jūnija lēmumu noslēdza maksājuma rīkojuma procedūru saskaņā ar *LEC* 816. pantu.
- 21 2013. gada 8. jūlijā *Finanmadrid* iesniedza pieteikumu *Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa) minētā lēmuma izpildes veikšanai.
- 22 2013. gada 13. septembrī minētā tiesa aicināja pamatlietas puses iesniegt apsvērumus jautājumā tostarp par noteiktu pamatlietā aplūkotā līguma noteikumu iespējamo negodīgumu, kā arī par to, vai maksājuma rīkojuma procedūras tiesiskais regulējums ir pretrunā tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Saistībā ar šo pēdējo aspektu minētā tiesa uzsvēra, ka tā nebija informēta nedz par *Finanmadrid* iesniegto pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, nedz par to, ka šo pieteikumu izskatījis “Secretario judicial”, nedz par šīs izskatīšanas rezultātu.
- 23 Apsvērumus iesniedza tikai prasītāja pamatlietā.
- 24 Iesniedzējtiesa norāda, ka Spānijas procesuālajās tiesībās netiek paredzēta tiesneša iesaistīšanās maksājuma rīkojuma procedūrā, ja vien no pieteikumam pievienotajiem dokumentiem nav redzams, ka prasītā summa nav pareiza, un šādā gadījumā “Secretario judicial” par to ir jāinformē tiesnesis, vai arī parādnieks iebilst pret maksājuma rīkojumu. Tā piebilst, ka, tā kā “Secretario judicial” lēmums ir procesuāls izpildu dokuments, kuram ir *res judicata* spēks, tiesnesis nevar pēc savas ierosmes izpildes procedūrā izvērtēt, vai līgumā, uz kura pamata ir ierosināta maksājuma rīkojuma procedūra, iespējams, ir negodīgi noteikumi.
- 25 Šajos apstākļos šaubīdamās par attiecīgo Spānijas tiesību saderību ar Savienības tiesībām, minētā tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pašlaik Spānijā spēkā esošais regulējums par maksājuma rīkojumu procedūru – *LEC* 815. un 816. pants –, kurā nav noteikts, ka ir obligāti jāveic negodīgu noteikumu pārbaude, ne arī ir

paredzēta tiesneša piedalīšanās, ja vien “Secretario judicial” to neuzskata par vajadzīgu vai parādnieki neceļ iebildumus, jo šis regulējums apgrūtina vai pat liedz pēc savas ierosmes tiesā pārbaudīt līgumus, kuros, iespējams, ir negodīgi noteikumi?

- 2) Vai Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā Spānijas tiesību sistēmā esošais, kas turpmākā izpildes procedūrā neļauj pēc savas ierosmes *in limine litis* pārbaudīt tiesas izpildu dokumentu – “Secretario judicial” argumentētu lēmumu, ar kuru tiek pabeigta maksājuma rīkojuma procedūra, – lai noskaidrotu negodīgu noteikumu esamību līgumā, uz kura pamata ir pieņemts attiecīgais argumentētais lēmums, kura izpilde tiek lūgta, jo valsts tiesībās tiek uzskatīts, ka tas ir stājies likumīgā spēkā (LEC 551., 552. pants un 816. panta 2. punkts)?
- 3) Vai Harta ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā tiesību normas par maksājuma rīkojuma procedūru un tiesas izpildu dokumentu izpildes procedūru, kurā nav paredzēts, ka posmā, kad lieta tiek izskatīta pēc būtības, vienmēr ir jāveic pārbaude tiesā, nedz arī lietu izskatošajam tiesnesim izpildes posmā ļauts pārskatīt to, ko jau ir izlēmis “Secretario judicial”?
- 4) Vai Harta ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai ir ievērotas tiesības tikt uzklašitam, ir liegts tāpēc, ka nolēmums ir stājies likumīgā spēkā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

- 26 Vācijas valdība šaubās par pirmā, trešā un ceturtā jautājuma pieņemamību, jo tie iesniedzējtiesai neesot noderīgi, lai izspriestu pamatlietu. Šajā ziņā tā norāda, ka šī tiesvedība ir par tāda lēmuma izpildes procedūru, kas attiecas uz maksājuma rīkojumu un ir stājies likumīgā spēkā, nevis par pašu maksājuma rīkojuma procedūru. Tāpēc atbilde par šīs nupat minētās procedūras saderību ar Direktīvu 93/13 nekādi neesot saistīta ar minētās tiesvedības priekšmetu.
- 27 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru LESD 267. pantā noteiktās procedūras ietvaros, kuras pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt pamatlīetas faktus, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības. Tāpat vienīgi valsts tiesai, kura iztiesā lietu un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir jāizvērtē, ņemot vērā lietas īpatnības, gan Tiesai uzdodamo jautājumu nepieciešamība, gan to atbilstība. Līdz ar to gadījumā, ja uzdotie jautājumi ir par Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (spriedums *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Tādējādi valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Taču šajā gadījumā tas tā nav.
- 30 Proti, kā savu secinājumu 32. punktā norādījis ģenerāladvokāts, ir jāņem vērā attiecīgo procesuālo normu kopums. Taču šajā ziņā, lai arī Spānijas procesuālā sistēma ļauj parādniekam gadījumā, ja tas ceļ iebildumu pret maksājuma rīkojuma procedūru, iebilst, ka attiecīgais līguma noteikums iespējami ir

negodīgs, šajā pašā sistēmā ir izslēgts, ka šā negodīguma pārbaudi pēc savas ierosmes var veikt gan rīkojuma procedūras posmā, kad tā ir pabeigta ar “Secretario judicial” argumentētu lēmumu, gan maksājuma rīkojuma izpildes posmā, kad tiesnesim ir iesniegts iebildums pret šo izpildi.

- 31 Šajā kontekstā iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāsaprot plaši, proti, kā tādi, ar kuriem ir gribēts būtībā izvērtēt, vai – ievērojot maksājuma rīkojuma procedūras norisi un šajā procedūrā “Secretario judicial” piekrītošās pilnvaras – ar Direktīvu 93/13 ir saderīgi, ka tiesnesim izpildes procedūrā nav pilnvaru pēc savas ierosmes veikt kontroli pār to, vai ar patērētāju noslēgtajā līgumā ietvertais noteikums iespējami ir negodīgs.
- 32 Šajos apstākļos un ņemot vērā, ka Tiesai ir jāsniedz iesniedzējtiesai noderīga atbilde, kas ļautu izspriest tajā izskatāmo lietu (šajā ziņā skat. spriedumus *Roquette Frères*, C-88/99, EU:C:2000:652, 18. punkts, un *Attanasio Group*, C-384/08, EU:C:2010:133, 19. punkts), jākonstatē, ka nepārprotami nav secināms, ka pirmajā, trešajā un ceturtajā jautājumā lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nebūtu saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.
- 33 Līdz ar to prejudiciālie jautājumi ir pilnībā pieņemami.

Par lietas būtību

- 34 Ar pirmo un otro jautājumu, kas izskatāmi kopīgi, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvai 93/13 ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, kurā tiesnesim, kas izskata maksājuma rīkojuma izpildes lietu, nav ļauts pēc savas ierosmes izvērtēt jautājumu par pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā ietverta noteikuma negodīgumu, kad šādu vērtējumu veikt nav pieteikuma par maksājuma rīkojuma izdošanu izskatošās amatpersonas kompetencē.
- 35 Lai iesniedzējtiesai sniegtu noderīgu atbildi, kas tai ļautu izspriest tajā izskatāmo lietu, ievadam jāatgādina, ka spriedumā *Banco Español de Crédito* (C-618/10, EU:C:2012:349) Tiesa jau nospriedusi par to, kādi pienākumi valsts tiesai saskaņā ar Direktīvas 93/13 noteikumiem ir maksājuma rīkojuma procedūrā, ja patērētājs nav cēlis iebildumu pret tam adresēto rīkojumu.
- 36 Minētajā spriedumā Tiesa tostarp nosprieda, ka Direktīva 93/13 par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas tiesai, kura izskata pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, neļauj pēc savas iniciatīvas *in limine litis* vai kādā citā procesa stadijā, lai gan tās rīcībā ir visi nepieciešamie faktiskie un tiesiskie elementi, izvērtēt tirgotāja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietverta noteikuma negodīgumu, ja patērētājs nav cēlis iebildumus (spriedums *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, rezolutīvās daļas 1) punkts).
- 37 Jānorāda, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem to redakcijā, kas bija piemērojama tiesvedībā, kurā tika iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, par kuru tika taisīts spriedums *Banco Español de Crédito* (C-618/10, EU:C:2012:349), pieņemt lēmumu par maksājuma rīkojumu bija tiesneša, nevis “Secretario judicial” kompetencē.
- 38 Taču kopš reformas, kas veikta ar 2010. gada 4. maijā spēkā stājušos Likumu 13/2009 (2009. gada 4. novembra BOE Nr. 266, 92103. lpp.), gadījumā, ja parādnieks nepilda maksājuma rīkojumu vai neierodas tiesā, turpmāk argumentētu lēmumu, ar ko noslēdz maksājuma rīkojuma procedūru un kas apveltīts ar *res judicata* spēku, pieņemt ir “Secretario judicial” ziņā.
- 39 *Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa) šā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā paustās šaubas neattiecas uz šo maksājuma rīkojuma procedūras norisi paātrināšanai veikto legīslatīvo grozījumu pašu par sevi.

- 40 Šajā ziņā jākonstatē, ka, tā kā valsts tiesībās paredzētie piespiedu izpildes mehānismi nav saskaņoti, to īstenošanas noteikumi atbilstoši dalībvalstu procesuālās autonomijas principam ir nosakāmi to iekšējā tiesību sistēmā. Tomēr Tiesa ir uzsvērusi, ka šiem noteikumiem ir jāatbilst diviem nosacījumiem, proti, tie nedrīkst būt mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē valsts tiesībām pakļautas līdzīgas situācijas (līdzvērtības princips), un tie nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu patērētājiem Savienības tiesībās piešķirto tiesību īstenošanu (efektivitātes princips) (šajā ziņā skat. spriedumu *Sánchez Morcillo un Abril García*, C-169/14, EU:C:2014:2099, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Runājot, pirmkārt, par līdzvērtības principu, jānorāda, ka Tiesas rīcībā nav nekā tāda, kas tai liktu šaubīties par pamatlietā aplūkojamā valsts tiesiskā regulējuma atbilstību šim principam.
- 42 Proti, tostarp no *LEC* 551., 552. panta un 816. panta 2. punkta noteikumiem, tos lasot kopsakarā, izriet, ka Spānijas procesuālajā sistēmā tiesnesis, kas izskata maksājuma rīkojuma izpildes lietu, nevar nedz pēc savas ierosmes vērtēt pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā esoša noteikuma negodīgumu saskaņā ar Direktīvas 93/13 6. pantu, nedz pēc savas ierosmes pārbaudīt šāda noteikuma pretrunīgumu imperatīvajām valsts tiesību normām, kas tomēr jāpārbauda iesniedzējtiesai (šajā ziņā skat. spriedumu *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 52. punkts).
- 43 Otrkārt, saistībā ar efektivitātes principu Tiesa ir vairākkārt atgādinājusi, ka katrs gadījums, kad rodas jautājums par to, vai valsts procesuālo tiesību norma nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesību piemērošanu, ir jāizvērtē, ņemot vērā šīs tiesību normas vietu visā procesā, šā procesa norisi un īpatnības dažādās valsts tiesu instancēs (spriedums *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Tālab vajadzības gadījumā jāņem vērā tādi valsts tiesu sistēmas pamatā esošie principi kā tiesību uz aizstāvību aizsardzība, tiesiskās noteiktības princips un efektīva procesa norise (spriedumi *Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León*, C-413/12, EU:C:2013:800, 34. punkts, kā arī *Pohotovost*, C-470/12, EU:C:2014:101, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Šajā gadījumā jākonstatē, ka Spānijas maksājuma rīkojuma procedūras norise un īpatnības ir tādas, ka, ja vien nav šā sprieduma 24. punktā atgādināto apstākļu, kuru dēļ tajā iesaistās tiesnesis, šī procedūra tiek noslēgta, liedzot iespēju īstenot kontroli pār to, vai pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtajā līgumā ir negodīgi noteikumi. Tādējādi, ja maksājuma rīkojuma izpildes lietu izskatošā tiesneša kompetencē nav pēc savas ierosmes izvērtēt šādu noteikumu esamību, pret patērētāju varētu tikt vērsts izpildu dokuments, tam nevienā procedūras brīdī negarantējot šāda vērtējuma veikšanu.
- 46 Taču šajā kontekstā jākonstatē, ka šāda procesuālo tiesību sistēma var apdraudēt Direktīvā 93/13 iecerētās aizsardzības efektivitāti. Proti, šāda no šīs direktīvas izrietošo tiesību efektīva aizsardzība var tikt garantēta tikai ar nosacījumu, ka valsts procesuālā sistēma ļauj vai nu maksājuma rīkojuma procedūrā, vai maksājuma rīkojuma izpildes procedūrā pēc savas ierosmes veikt kontroli pār attiecīgajā līgumā esošo noteikumu iespējamu negodīgumu.
- 47 Teikto neatspēko tas, ka tādās valsts procesuālajās tiesībās kā pamatlietā aplūkotajās “Secretario judicial” pieņemtais lēmums ir apveltīts ar *res judicata* spēku un atzīts un ka tā radītās tiesiskās sekas ir analogiskas tiesas nolēmuma radītajām sekām.
- 48 Proti, jānorāda, ka, lai arī *res judicata* principa īstenošanas kārtība ir jānosaka dalībvalstu tiesību sistēmā saskaņā ar šo valstu procesuālās autonomijas principu, šajā kārtībā ir tik un tā jāievēro līdzvērtības un efektivitātes principi (šajā ziņā skat. spriedumu *Asturcom Telecomunicaciones*, C-40/08, EU:C:2009:615, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 49 Taču, runājot par līdzvērtības principu, kā savu secinājumu 70. punktā norādījis ģenerālvokāts, nekas pamatlietā neļauj secināt, ka Spānijas procesuālajās tiesībās paredzētie *res judicata* spēka principa īstenošanas noteikumi tādu lietu gadījumā, kas ietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā, būtu mazāk labvēlīgi nekā citkārt.
- 50 Jautājumā par efektivitātes principu, kura ievērošana no dalībvalstu puses ir jāvērtē, ņemot vērā konkrēti šā sprieduma 43. un 44. punktā noteiktos kritērijus, jānorāda, ka atbilstoši LEC 815. un 816. panta formulējumā teiktajam “Secretario judicial” kontrole attiecībā uz pieteikumu maksājuma rīkojuma izdošanai aprobežojas ar to, ka tiek pārbaudīts, vai ir ievērotas šim pieteikumam noteiktās formalitātes, konkrēti, vai atprasītā parāda summa ir pareiza, ievērojot minētajam pieteikumam pievienotos dokumentus. Tādējādi saskaņā ar Spānijas procesuālajām tiesībām “Secretario judicial” kompetencē nav izvērtēt parāda pamatā esošajā līgumā ietvertā noteikuma iespējamo negodīgumu.
- 51 Turklāt jāatgādina, ka “Secretario judicial” lēmums, ar ko tiek noslēgta maksājuma rīkojuma procedūra, iegūst *res judicata* spēku, tādējādi negodīgo noteikumu kontroli rīkojuma izpildes posmā padarot neiespējamu tāpēc vien, ka patērētāji nav cēlušies iebildumu pret rīkojumu tam paredzētajā termiņā un “Secretario judicial” nav vērsies pie tiesneša.
- 52 Šajā ziņā, pirmkārt, jānorāda, ka ir ievērojams risks, ka attiecīgie patērētāji necels vajadzīgos iebildumus vai nu tāpēc, ka šim nolūkam paredzētais termiņš ir sevišķi īss, vai tāpēc, ka viņus no aizstāvēšanās varētu atturēt tiesvedības izmaksas salīdzinājumā ar apstrīdēto parādu, vai arī tāpēc, ka viņi nezina vai neapzinās savu tiesību apjomu, vai arī tāpēc, ka tirgotāja iesniegtajā pieteikumā par maksājuma rīkojuma izdošanu tiek ietvertas tikai dažas ziņas un tāpēc patērētājiem nav pieejama pilnīga informācija (šajā ziņā skat. spriedumu *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, 54. punkts).
- 53 Otrkārt, no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka “Secretario judicial” ir jāvēršas pie tiesneša tikai tad, ja no pieteikumam pievienotajiem dokumentiem ir redzams, ka prasītā summa nav pareiza.
- 54 Šajos apstākļos, kā savu secinājumu 75. punktā būtībā norādījis ģenerālvokāts, jākonstatē, ka pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums par *res judicata* spēka īstenošanas kārtību maksājuma rīkojuma procedūrā nešķiet atbilstīgs efektivitātes principam, jo procedūrās, ko uzsāk pārdevēji vai piegādātāji un kurās patērētāji ir atbildētāji, šī kārtība padara neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtina Direktīvā 93/13 šiem pēdējiem minētajiem nodrošināt iecerētas aizsardzības piemērošanu.
- 55 Ievērojot visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo un otro uzdoto jautājumu jāatbild, ka Direktīva 93/13 jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, kurā tiesnesim, kas izskata maksājuma rīkojuma izpildes lietu, nav ļauts pēc savas ierosmes izvērtēt jautājumu par pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā ietverta noteikuma negodīgumu, kad šādu vērtējumu veikt nav pieteikuma par maksājuma rīkojuma izdošanu izskatošās amatpersonas kompetencē.

Par trešo un ceturto jautājumu

- 56 Ar otro un ceturto jautājumu, kas ir izskatāmi kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartai, konkrētāk, tās 47. pantā paredzētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais.
- 57 Šajā ziņā jānorāda, ka iesniedzējtiesa nav norādījusi iemeslus, kāpēc tā prāto par šāda tiesiskā regulējuma saderību ar Hartas 47. pantu, un iesniedzējtiesas lēmumā nav pietiekami konkrētu un pilnīgu norāžu, lai Tiesa varētu lietderīgi uz šiem jautājumiem atbildēt.
- 58 Tāpēc uz trešo un ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 59 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, kurā tiesnesim, kas izskata maksājuma rīkojuma izpildes lietu, nav ļauts pēc savas ierosmes izvērtēt jautājumu par pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā ietverta noteikuma negodīgumu, kad šādu vērtējumu veikt nav pieteikuma par maksājuma rīkojuma izdošanu izskatošās amatpersonas kompetencē.

[Paraksti]